

92 Y. K. Leine

Professori August
Tammekannin haastattelu

16. 4. 1942

k-sik.

Professori (Tartuun läpäistö; maaantieell.)

August Tammekann in haastattelu Helsingissä
16/4 1942. (Haastattelija YK. Saare.)

Puh.
91137

Aihde: Virolaisten saluude Suomen Suomen vapauttoden
aikana 1918.

Virossa mieduttivat sakalaiset juuri helenitkseen lopussa
v. 1918, ois välien venjäksien, kuu kevätkuu Suomessa oli jo hyvin suuri.
Loajenomisea kansalaispiireissä Virossa oli sellainen kiertys mielelle,
että Saksan joukkoijen tuonti Suomeen oli myös sakalaista miedutystä
(vähävaltaista) meniin kiuia Virossa ja tuli täyteen Englantia vastaan.
(Englantilaiset olivat silloin Suomessakin jo vahingotteet) Siitä
miettiin miedutksen aiheesta ryppää, ja punaisista puerista pidettiin
Suomen kansallisesti vahvempana, jotta olis arrehtuunti sakalaisti-
miedutteet voitaneet. Tammekann työskenteli silloin Eteläsuomessa
Tallinnassa laivastokalalle ja johti polyon liikkumisen työ-
läänipäivien lähettilässä. Nellel olivat vähällä yhteisiin miedutimien käsitykset.
Sympatiansi olivat yleensä punaisien puolella. Helsingissä alueella
1918 perustui Tammekann (Suomen) Virossa Venäjälle, ja samalla aikana
perusti työläisrii. Junaan matkustavat puhuvat maaeläinsä Põ-
taristi Kaudla antamien suomalaisten. Helsingissä Suomen
mieduttiin vahvasti kuitankin loppui. Venäjällä oli silloin polyon mobili-
soitija Virolaista ja komunisteja. Heistä oli osa esillä istunut
Suomen taistelusilu. 1917 perustettu (Kersti) Väliäitkisen
helsingissä aikana heinä–elokuussa Venäjällä kansalliset
ryhmäyksit, myös eestiläiset. Suomi osa Venäjällä olikin ollut
miedustö (sakalaista) riityjiä niiden. Osa juuri venäläisiä olivat puna-
kaartia. Eestiläiset ryhmäyksit miettiin osista, kuu sakala-
laisten tulivat Virossa. Ne olivat tehneetkin vahvan, korkka
hovitoitivat venjäksiksi. Kun sakalaisten perustuttua
venäläiset miedelleen hyökkäsivät maaheen, loi eestiläisten kaaval-
tottien ryhmäyksien alueelle Virossa moni omelijan
esitti si Suomen Suomen puolelle Suomen vapauttoden ja kapinaa
aikana riitynyt juuri ketään, ei valkoisten eikä punaisien puolelle
Muntonia piania valkoisten punalaisten joutkoja, jätka keipi-
mälistön Suomen punaisien tekua ajamassa olivat olettat palotötäidet
Suoma-alueella perätylyttä, riityjä päästetään Eestin puolelle
ja paloti rieltä takaisin Suomeen (Suomelaisten) sakalaisten avustamiseen.

Juri Wilmsin ja Bernhard Jürgensin muistista Helsingissä
Tartu luteriltaan joostua näkemistä seuraalla 1918 sakala-
laisten miedutysten välisen tulun Helsingissä Kelloi Tammekann
ylevesti Virossa ja Virolaisten keskuudessa Helsingissä olavan
Helsingissä tiedota: Muistita epäilemättä sakalaisia. Wilms
kuului Pälsin ja prof. Konstantin Korikiin kerä komiteaan, josta
laati itsenäisyysjulistukseen venäläisistä Virossa lähettynä ja
anden sakalaisten tulon Virossa. Venäläiset lähtivät sunnun-
tein ja maanantaina valokuva yönä 23-24/2 1918 ja itsenäisyys-
manifesti julkaistiin 24/2 kello 13 päävällä. Sakalaiset tulivat Tal-
linnaan suaanantai-aamuna 24/2. Komitea ryhtyi silloin
sakalaisten joukkojen päälikön kurssin merkittävänä
paikallisen itsehallinnon päästämiseksi mutta hänen ei suostu-
nut tehtyihin estetyksiin. Sitten komitea hajaantui ja miedut
lähetettiin etenlevaltioihin sitä tietyt itsenäisyyspuolelle
tukea muistamaan, Jürgens m.m. lähettettiin Tukholman kautta
Lontooseen. Samantapaissa tarvittakseen, päästetään
erikseen kannata konsultatuksen, muun muassa Wilms, Jürgens (myös
hänen perheensä), joka eräs valtias Virolaisten jaan kautta Suomeen

Prof. August Tammekann ¹⁹¹⁸ huvitööde 10/4/1942 nr 770
s. 18¹⁴/₉ 94 Suomen Vap. d. aikana Virol. rüht. Suomeen

(91137)

Viro saksal, miedittämö. Täydetkin jäävät helvik. Lopussa
1918, Laijennemiä - kannal-principiaat sell. katsays,
että latvan aja myös kannal. Mielitystä englantil.
varcaan (Munroorank, Atkangeli). Länsiin aidoiksi
syyski ja voinaista pohlla Suomen kannallomihin -
sekä virolaisi saksal. Nolam. Tammekann.
työkkenteli tehtaan virkailijana Tallinnatut lai-
vatelokalle, Catherinety läänipäivässä, sell. katsays.
Sympatiat yleensä puunaiaten puhella. T. määräks
oluita yrittiin Virossa Venäjälle. Paljon tehtaan
työntävistä osoittivat aikoin. Esimerkiksi antorat
menet. Juraissa olivat puhuvat muun muassa
Pieteris Kantis australaaseen suomalaisista. Hulki-
Punava Rovitienkin lopussa. Paljon Virol. Venäjällä
mobilisoitumis ja venemissäteja. Heidät osoit-
tivat myös Suomen tapahdusmaisiin. 1917 perustettiin
välisikk (Ker/hallit. aikaa heinä- elok. ka-
pallaret rykmentit myös eestil. suuri osa venäl-
ja eestoni olleista sotilaita tuli. Osa jäs-
ven puunkäytöön Eestil. rykmentit virettivät
aseesta kom saksal. tulivat. Siitä tähmeet terhade
vartanitka; aliusseento (eestil.) vireinaisesti
eli Viron suan konföderation kum viret. hyökkäsiin
saksal. perustettiin uudell. maatilaan. Esiste-oikeus
ai üüstygt Reljan Saaren puhelle, ei valle ettei puu-
nalelle Suomen sibelliisaid. Aikana. Puntania pö-
hjä valle. julkosia oli paisti. perust. ja äter Sariin puhelle
ja paleri tielli saksol. crusadina.

Jüri Vilmsid ja Bernhard Jürgens' in suorat Pööda
perustetut. jooksin vähemmestä saksal. miedityjä -
Rojan tulva Helsingi. Suurta saksal. kila. Vilms' Kreide-
Palo (n. j.) Konrik (prof. Konstantin) julkisken sotil. feldtäge ja
mäisyys. Väist. tuli ja virettaan. Pöökla lanti ille-
lomen sotra. tulva. Väist. tähmeid virettäjä -
Pööda maanant. vnl. yönä 23-24/2 1918. Et. manifesti
polkauistim 24/2 kela / päävillä ja saksol. tulivat. Ulo-
vonen maanantai - sunnuntai. Konrikku auki ryhdyi pikkul-
pööda tuliellinvoita venäjähelemäen saksal. miedityjä -
puukke. pääle. ei suori. Konrikku käydessä pöökauistim
miedityjä hillidöiden sotilas. (Jürgen Tukk. kanta luo-
torseen). Jalkaistu pööret jaan Raatte. tuliellinvoita
ges oksin. pööda legi saatis osa virettim ja virettim
miedityjä Pööda. saksoitahdinaan ja miedityjä viret-
miedityjä. 1918

Täysistuntoon masteet siiviselle, velostustakaole. Viiden proteeksen
kemppila ja koujatettuakin sanovalleidosta. Kansallikkolene
masto. Seuraan vähäväistä Englantia ontottuja hirsileitä
ja Antikyreneita tervale. viittavista späältä vakoili.
Pohja ja muut. Suomalaisista ei siinä tulemisista.

Toimiston tiloini Saksan miehityksen ajan Tukholmassa.
Hans Pöhl (finanssin ulkoas. min 1940) Oli komitean puolustaja
iedeltä Englantia.

~~Toimiston tiloja~~ Viosta pueril. mielitysjoesta puolustaja
jahti aseissaan julk. marattak. leova. Von der Goltzin
Kanssa viel. yhteentäyttyessä hän lämäsi aseoi etelä-
Virossa aikin suorittaa vallasta (1919).

Anonkaal. vuoktaravattuvaranteen köyhtymisessä Viro
ja vienimmeidet lähetykset valtikunnassa 1919. (bamessa
epätoivoin). Englantil. laivasto torjui jo Saaren lahdella
ja Tämarelö heti marattikunossa 1918 aselevordnus-
misen jälkeen ja otti aktiivisesti osan venäl. vastaan
Englantil. puolella.

Englantil. suurten sennuun alkavantunista Judentumista
puolella venäl. bolsh. hall. vastaan. Juidentumia annetti-
vat rajoja sennuun. Hän on myös julkaisutti kaksi
piiriinmarattia; mutta vihollista vastattua tajoi korvaus.

Versailles'ni sopimuskaassa ei mitään pyytäti.
Tämä. marattimies ja suomalaista. Vain tuo län läntedaja
marattu. Puolal. iste määräriä täistelen kautea
Täysijan. Viro emmäkin, joka omata oldeesta
teki Urajan kanssa Venäjän tiloilta.

Virossa talouspolka taantui mein, pekälläin mörkyydyksi
juidentulsi jo Pietarin peräillä.

Jamini- ja helmiäinen 1918 Virossa sanomalehdistö
Kommunistien.

Hans Martua (M. Martua poika) Tallinnasta
sanomalehtimies. Oli 20. dem. puolueen sekreeri.
tiloini Hans Martua oli sosialidemokraattisen Rein
hallituksen. Mihardua sosialministeri? johannen
(tor. dem.) opetusministeri?

Loistava yli Heeringin taanidom, vangittuun ja murhatuun kuoli -
Kuussa (?) 1918, sittenkin heidät oli viety Töölön vankilehtaan
rekemunkoon, jossa Kuulusteltavaia huijattuun. Tapauksineen
ei ole virallista selostusta. Viron puolella on osiin kalkku tähän
panteriyksiköön yleensä tunnetaan ja vironmaalle lähetettiin on
siitä kirjoitettua. Kypessä olevilla murhatuilla oli nähtävästi
tarvaten Englantia vastettuja kirjeitä ja asiakirjeitä, ja sek -
palaiset olivat suostavasti epäileet heitä rakkopäisiä ja havun -
neet heidän mukanaan päämäärät itseleen epäedullisista ja
vaivuista heidät poistettiin. Suomalaisilla valkoisilla
peliuppoja kum puhosivat laaksoon ei olettavasti mitään
tekevistä. Tämässä oli siltiin Saksal mieletytteen aika -
na Tukholmassa ja Hans Pipp (virneinen Viron ulkoministeri
v. 1940) oli komitean puolesta lähetetty Englantiaan.

Virosta Saksaan mieletyjä joukot perustivat heidetelleenvon
jälkeen manaskunnan aikana. Von der Goltz johti ^{manaskunnan}
sotien jälkeisen vuodenlaisten kaupunkien yhtäläistöön aikseen, kum
han etelä-Virossa aikoi suorittaa saltauksen (1919?).

Maximilian von der Goltz päättyniin di Amerikasta mäkiästääni -
Vih. Euroopan avustamiseen tuoda mukatavaravaroto Koppen -
haukkissa. Viro sai siitä ensimmäiset lähetystyöt luultu -
kemusta 1919. Suomesta ei oltu vielä omakotille selväät
ulkopoliittista orienttumusta Saksan ja entisten valtilla -
Englantilaisten laivatoimijoiden Suomenmaalla ja Itämerellä
heiti manaskuussa 1918 aiklopomoisuuksien jälkeen ja otti
aktiivisesti osaa Taittelun Venäjän bolshewikit hallitusta vastaan.
Englantilaisten rekaantuneen Itämeren politiikan tsepätki -
nikoin luvatta Judentolins joukkojen hyökkäyksi bolshewiki -
hallitusta vastaan kum Viron y. m. Itämeren ^{ja} ~~ja~~ Kuntien
arvastamiskomiteassa, Judentolins hyökkäyksen Pieteri
Vantaan Kuntien työntekijöiden bolshewikit hallituksen vastustukseen
ja sen takia, että Judentolsh ei ollut halukas tekemään itsensä -
pystey ja Amerikan työläisjoukkoja korkeissa eurooppalaisissa riittävissä
määrin työntekijöitä Venäjältä saantuneelle valtioille (erityisesti
Suomelle. - 4d) ja hänen Amerikan haipautui. Englantilaisten
arvun aikuttamat kustannukset jäivät korvaamatta. Virtai -
valla vaati Englanti sen sijaan täyden komissaarien komiteasta arvusta.

Versaillesin vankausoipuus ei ollut mitään Itämeren -
maapuutia ja Suomea koskevia pyytelyä. (Tarkistettava. - 4d).
Vain Puolan sota-ajasta määritellään tiina. Puolalaiset itse
määräivät venäläisiä vantaan kryptipäätä taitteleissa itäajan.
Viro oli ensimmäinen kypessä oleville valtioista, joka osoitti
aloitteitaan tekijöillä Venäjän kauppaan.

Virrossa oli talonpoikaisväestö seurut meaanoniitukseen itse -
mäistyttyä maajaon kautta. Palättiin pomestushilkien, muu -
tilanomistajien, paluuta. Judentolsh oli hyökkääjäkomissaari pää -
toyt aivan Pieterin portaille.

Tammikuussa 1918 oli Viron virallinen vironme -
lehditö Kommunistinen.

M. Martnan vähästä enkä vartava tiedä hänen pojallaan
Hans Matulla, joka on ollut Tallinnassa vironmaalehtiin mielehten. ^{4d}
Hänen (H.M.) oli sos.-dem. puolueen puoluejäsenten sijoittuun kum Matua
oli järjennä sosialidemokraattisesta ~~August Rein~~ hallituksessa.
M. Martna oli kai sosialiministeri? Johansson (es.-dem.) oli op -
etusministeri.